

नेनकर्मणा सीताप्रत्यानयनातेनकर्मणा ॥ ऋषिदेवगणसहितचराचरप्रजासहितत्रैलोक्यं तुष्टं तुतोष ॥ तत्संतोषेणचप्रहृष्टः संतोषवशादेवसर्वदैवतैः पूजितश्चरामोवभौ ॥ अत्र केचित् अचराणां वृक्षादीनां रावणकृतपीडापरिज्ञानाभावेन रावणवधजन्यसंतोषाभावात् एवंव्याचक्षते ॥ देवऋषिगणमितिपाठः ऋत्यकइतिप्रकृतिभावः तत्रदेवगणा इन्द्रादयः ऋषिगणाः विश्वामित्रादयः एतद्रूपंयत्रैलोक्यं सचराचरं ॥ अत्रचरप्रजाः गतिभक्षणमात्रप्रधानाः तिर्यक्स्त्रोतसः पशुपक्ष्यादयैरावतादयः ॥ अचरप्रजाः चर प्रजाभिन्नाज्ञानयुक्तप्रजाअवाक्स्त्रोतसोमनुष्याः ॥ एवंचस्वस्वशेषतिर्यग्वाक्स्त्रोतोयुतं देवर्षिगणरूपंयत्रैलोक्यंतुष्टं ॥ रावणस्यमर्त्योपेक्षत्वात्प्राधान्येनदेवर्षिग्रहणमित्याहुः ॥ ८४ ॥ अभिषिच्येति ॥ राक्षसैर्द्रं भावितच्चव्यवहारविषयं ॥ कृतकृत्यः प्राक्प्रतिज्ञातः विभीषणाभिषेकलक्षणकृत्यस्यापि कृतत्वात्कृतकृत्यः अतएवविज्वरः विग

सदेवर्षिगणंतुष्टंराघवस्यमहात्मनः ॥ वभौरामःसंप्रहृष्टःपूजितःसर्वदैवतैः ॥ ८४ ॥ अभिषिच्यचलंकायांराक्षसैर्द्रंविभीषणं ॥ कृतकृत्यस्तदारामोविज्वरःप्रमुमोदह ॥ ८५ ॥ देवताभ्योवरंप्राप्यसमुत्थाप्यचवानरान् ॥ अयोध्यांप्रस्थितोरामःपुष्पकेणसुहृदतः ॥ ८६ ॥ भरद्वाजाश्रमंगत्वारामःसत्यपराक्रमः ॥ भरतस्यांतिकेरामोहनूमंतंयसर्जयत् ॥ ८७ ॥ पुनराख्यायिकांजल्पन्सुग्रीवसहितस्तदा ॥ पुष्पकंतत्समारुह्यनंदिग्रामंययौतदा ॥ ८८ ॥

तावश्यकर्तव्यविषयचिंतातापः ॥ प्रमुमोदेति छांदसंपरस्मैपदं ॥ ८५ ॥ देवताभ्यइति ॥ सुप्तोत्थितवत् उत्तिष्ठंतुवानराइत्येवंरूपंवरं रावणवधजनितहर्षवशात्स्वदिदृक्षयासमागताभ्योदेवताभ्यःप्राप्य ॥ सुहृद्भिः सुग्रीवविभीषणादिभिः संवृतः पुष्पकेणअयोध्या मुद्दिश्यप्रस्थितः जगाम ॥ ८६ ॥ भरद्वाजेति ॥ चतुर्दशेतुसंपूर्णवर्षेहनिरघूतम् ॥ नद्रक्ष्यामियदित्वांतुप्रवेक्ष्यामिहुताशनमितिभरतेनप्रतिज्ञातत्वात् ॥ भरद्वाजाश्रमे चतुर्दशसमासमाप्त्यनंतरं मुनिवचनेनएकदिनविलंबस्यप्राप्तत्वात्स्वागमनप्रबोधनाय हनुमद्विसर्जनं ॥ यद्वा महत्यावानरसेनयासहाकस्माद्रमने भरतादेशांकामाभूदितितद्विसर्जनं ॥ ८७ ॥ पुनरिति ॥ पुष्पकादवतीर्णत्वात्पुनस्तत्पुष्पकंसमारुह्य आख्यायिकां पूर्ववत्तत्विषयांकथां ॥ भरद्वाजाश्रमारोहात् पूर्वमिवजल्पन् कथयन् ॥ सुग्रीवेतिविभीषणादेरुपलक्षणं ॥ ८८ ॥